

RIIGIKOGU

KRISTI KLAAMANN
2014

-
-
- Riigikogul on 101 liiget.
 - Riigikogu liikmed valitakse vabadel valimistel. Hääletamine on salajane.
 - Riigikogu valimised toimuvad iga nelja aasta tagant märtsikuu esimesel pühapäeval.

Riigikogu valimise korra sätestab *Riigikogu valimise seadus*.

ÜLDINFO

Riigikogu on Eesti rahva esinduskogu. Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 59 kohaselt kuulub Riigikogule seadusandlik võim. Kuid lisaks seadusloomele on Riigikogul põhiseaduse järgi ka muud ülesanded - näiteks riigieelarve vastuvõtmine ja selle täitmise kontrollimine, järelvalve valitsuse tegevuse üle, kõrgete riigiametnike ametisse määramine, Eesti esindamine rahvusvahelistes organisatsioonides jm.

RIIGIKOGU ÜLESANDED

- Riigikogu ülesanded on sätestatud Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 65.

RIIGIKOGU LIIGE

- Riigikogu liikmel on vaba mandaat, mis tähendab seda, et Riigikogu liige on kogu rahva esindaja.
- Riigikogu liige peab arvestama oma tegevuses rahva huvi laiemas mõttes.
- Riigikogu liige on oma otsustustes vaba ja võib lähtuda oma parimast äranägemisest.
- Riigikogu liige ei tohi olla üheski muus riigiametis.

RIIGIKOGU JUHATUS

- Riigikogu juhatus on Riigikogu liikmete hulgast valitud Riigikogu tööd korraldav organ, mis koosneb Riigikogu esimehest ja kahest aseesimehest:
- Riigikogu esimees - Eiki Nestor
- Riigikogu I aseesimees - Laine Randjärv
- Riigikogu II aseesimees - Jüri Ratas
- Riigikogu juhatus korraldab Riigikogu tööd vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele ja Riigikogu liikme staatuse seadusele.

- Riigikogu juhatuse volitused kestavad ühe aasta.
-

- Riigikogu esimees juhatab Riigikogu istungeid, kutsub kokku Riigikogu juhatuse koosoleku, esitab juhatusele koosoleku päevakorraprojekti ja juhatab Riigikogu juhatuse koosolekuid.

- Riigikogu esimehe volitusel, tema äraolekul või tema volituste peatumisel täidab Riigikogu esimehe ülesandeid Riigikogu aseesimees.

RIIGIKOGU JUHATUSE ÜLESANDED

- Korraldab Riigikogu esindamist.
- Jaotab kohad komisjonides.
- Kinnitab komisjoni koosseisu.
- Registreerib fraktsioonid.
- Koostab ja esitab Riigikogule kinnitamiseks Riigikogu tööнадala päevakorraprojekti.
- Samuti määrab juhatus menetlusse esitatud eelnõule juhtivkomisjoni, kui eelnõu vastab vormistuselt Riigikogu juhatuse poolt kehtestatud normitehnilistele eeskirjadele.

RIIGIKOGU ALATINE KOMISJON

- Riigikogu alatine komisjon valmistab ette eelnõusid Riigikogu täiskogus arutamiseks, teostab oma valdkonna piires kontrolli täidesaatva riigivõimu teostamise üle ning täidab muid seadusega või Riigikogu otsusega talle pandud ülesandeid.

Riigikogus on järgmised alatised komisjonid:

- 1) Euroopa Liidu asjade komisjon;
- 2) keskkonnakomisjon;
- 3) kultuurikomisjon;
- 4) maaelukomisjon;
- 5) majanduskomisjon;
- 6) põhiseaduskomisjon;
- 7) rahanduskomisjon;
- 8) riigikaitsekomisjon;
- 9) sotsiaalkomisjon;
- 10) väliskomisjon;
- 11) õiguskomisjon.

Riigikogu liige kuulub ühte Riigikogu alatisse komisjoni, komisjoni liikmete arvu määrab Riigikogu juhatus. Oma liikmed määrab alatistesse komisjonidesse fraktsioon, fraktsioonile kuuluvate kohtade arvu igas alatises komisjonis määrab Riigikogu juhatus.

Riigikogu komisjoni esimehe ja aseesimehe valivad komisjoniliikmed enda hulgast komisjoni esimesel istungil, komisjoni esimeheks saab kõige rohkem hääli kogunud kandidaat.

ERIKOMISJON

- Riigikogu moodustab erikomisjoni seaduse alusel, samuti seadusest või välislepingust tulenevate ülesannete täitmiseks. Erikomisjon moodustatakse Riigikogu otsusega, milles määratakse tema koosseis, asendusliige igale komisjoni liikmele, ülesanded ja tegevusest aruandmise kord.

UURIMISKOMISJON

- Uurimiskomisjon moodustatakse Riigikogu otsusega avalikku huvi pakkuva sündmuse asjaolude uurimiseks. Otsusega määratakse koosseis, samuti asendusliige igale komisjoni liikmele, ülesanded ja volituste kestus. Uurimiskomisjon esitab Riigikogule vähemalt kord aastas vahearuande oma tegevusest ning tegevuse lõpetamisel lõpparuande.

PROBLEEMKOMISJON

- Probleemkomisjoni võib moodustada olulise tähtsusega probleemi läbitöötamiseks. Probleemkomisjon moodustatakse Riigikogu otsusega, milles määratakse tema koosseis, sealhulgas ka asendusliige igale komisjoni liikmele, ülesanded ja volituste kestus. Tegevuse lõpetamisel esitatakse Riigikogule aruanne tegevuse kohta.

FRAKTSIOON

Fraktsiooni võivad moodustada ja sinna peavad kuuluma vähemalt viis Riigikogu liiget, kes on valitud sama nimekirja järgi. Ühte nimekirja kuuluvad Riigikogu liikmed võivad moodustada ainult ühe fraktsiooni.

-
-
- Fraktsiooni registreerib Riigikogu juhatus. Fraktsioon valib oma liikmete hulgast esimehe ja aseesimehe. Kui fraktsioonis on üle 12 liikme, on tal õigus valida ka teine aseesimees.

-
- Fraktsioonid on rühmad, mille kaudu kujundatakse suur osa parlamendi tööst. Fraktsioonides lepitakse kokku poliitilistes otsustes, mille järel on võimalik komisjonis ja Riigikogu täiskogu istungil ja avalikkuse ees oma arvamust esitada. Fraktsioon on koht, kus sõlmitakse poliitilisi kokkuleppeid. See ei tähenda, et fraktsioonisisiselt ei tohi kunagi lahkarvamusi olla.

Fraktsioonidel nagu ka Riigikogu liikmetel ja komisjonidel on seaduse algatamise õigus. Sellega on kindlustatud, et ka opositsioonis olevatel fraktsioonidel on võimalik oma eelnõusid välja töötada ja kaitsta Riigikogus.

Fraktsioonid:

Eesti Reformierakonna fraktsioon - 33 liiget

Eesti Keskerakonna fraktsioon - 20 liiget

Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon - 22 liiget

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon - 19 liiget

PARLAMENDIRÜHMAD

Parlamendirühmad luuakse tõhustamiseks kahepoolset suhtlemist teiste riikide parlamentidega. Parlamendirühmade tegevus on suunatud Eesti Vabariigi välispoliitiliste eesmärkide elluviimisele ja Eesti tutvustamisele välismaal.

Parlamendirühm luuakse Riigikogu liikme algatusel kokku kutsutud asutamiskoosolekul, liikmete arv ei ole piiratud. Parlamendirühmad registreerib Parlamentidevahelise Liidu Eesti rühma juhatus.

-
-
- Parlamendirühm luuakse Riigikogu liikme algatusel kokku kutsutud asutamiskoosolekul, liikmete arv ei ole piiratud. Parlamendirühmad registreerib Parlamentidevahelise Liidu Eesti rühma juhatus.

DELEGATSIOONID

(1) Riigikogu võib välissuhtluse korraldamiseks moodustada oma liikmetest välisdelegatsioonid.

(2) Välisdelegatsioon moodustatakse Riigikogu otsusega Riigikogu koosseisu volituste ajaks. Riigikogu otsusega määratakse delegatsiooni liikmed ning vajaduse korral asendusliikmed.

(3) Välisdelegatsioon esitab väliskomisjonile vähemalt korra aastas aruande oma tegevusest.

ÜHENDUSED

Vaata kodulehelt!

RIIGIKOGU TÖÖ JA ÜLESANDED

Mis on Riigikogu ülesanded?

- Võtab vastu seadusi ja otsuseid
- Otsustab rahvahääletuse korraldamise
- Valib Vabariigi Presidendi vastavalt põhiseaduse §-le 79
- Ratifitseerib ja denonsseerib välislepinguid vastavalt põhiseaduse §-le 121
- Annab peaministri kandidaadile volitused Vabariigi Valitsuse moodustamiseks
- Võtab vastu riigieelarve ja kinnitab selle täitmise aruande
- Nimetab Vabariigi Presidendi ettepanekul ametisse Riigikohtu esimehe, Eesti Panga nõukogu esimehe, riigikontrolöri, õiguskantsleri ja kaitseväge juhataja või ülemjuhataja
- Nimetab Riigikohtu esimehe ettepanekul ametisse Riigikohtu liikmed
- Nimetab Eesti Panga nõukogu liikmed
- Otsustab Vabariigi Valitsuse ettepanekul riigilaenude tegemise ja riigile muude varaliste kohustuste võtmise
- Esineb avalduste ja deklaratsioonidega ning pöördumistega Eesti rahva, teiste riikide ning rahvusvaheliste organisatsioonide poole
- Kehtestab riiklikud autasud, sõjaväelised ja diplomaatilised auastmed
- Otsustab umbusalduse avaldamise Vabariigi Valitsusele, peaministrile või ministrile
- Kuulutab riigis välja erakorralise seisukorra vastavalt põhiseaduse §-le 129
- Kuulutab Vabariigi Presidendi ettepanekul välja sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni
- Lahendab muid riigielu küsimusi, mis ei ole põhiseadusega antud Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse, teiste riigorganite või kohalike omavalitsuste otsustada

Põhiseadus, § 65

RAHVAESINDAJA TÖÖST

Rahvaesindaja tööpäev algab esmaspäevast kolmapäevani kell 9.00, neljapäeval kell 10.00. Riigikogu liikme töögraafik on iga päev erinev. Milline see täpselt on, saate vaadata lingilt [Riigikogu töögraafik](#). Sama lingi alt võib tutvuda ka töönädala päevakorruga.

Mida teevad Riigikogu liikmed istungivabal päeval ja nädalal?

- Nii nagu reedene päev, on ka igakuine istungivaba nädal Riigikogu liikmetele ette nähtud fraktsioonide või komisjonide tööülesannete täitmiseks ning tööks valijatega.

VASTUTUS

Riigikogu liige ei kannab
õiguslikku vastutust
Riigikogus tehtud poliitiliste
avalduste ja hääletamise
eest.

Riigikogu liikmed jagavad kabinetti kolleegiga. Tavaliselt on kabinetis kaks töökohta.

Miks koosneb Riigikogu just 101 liikmest?

1992. aasta põhiseaduses sätestati Eestis esmakordselt paaritu arv saadikukohti. See oli vajalik võimaliku patiseisu välistamiseks seaduseelnõude hääletamisel. Riigikogu liikmete arvu suurusjärk on kujunenud ajalooliselt, aastatel 1920 kuni 1934 oli Eesti parlamendiliikmete arv 100.

Kas Eesti on presidentaalne või parlamentaarne vabariik?

Eesti on parlamentaarne vabariik, kus Vabariigi Presidendi määratud peaministrikandidaat peab saama Riigikogu koosseisu häälteenamuse. Ainult Riigikogu täiskogu usalduse saanud peaministrikandidaat saab moodustada valitsuse. President täidab parlamentaarses vabariigis põhiliselt esindusfunktsiooni.

Kas Riigikokku kandideerimiseks peab olema kõrgharidus?

Vastaval Eesti Vabariigi põhiseadusele on Riigikokku kandideerimise eelduseks vanus, hääleõiguslikkus ja kodakondsus.

Kui vanalt võib kandideerida Riigikokku?

Passiivne valmisõigus, s.o õigus olla valitud, on kõigil 21-aastaseks saanud hääleõiguslikel Eesti kodanikel.

-
-
- 6. märtsil 2011 valis Eesti kodanikkond XII Riigikogu. Riigikogu käis valimas 580 264 kodanikku 913 346 hääleõiguslikust kodanikust, mis on 64 protsenti.

-
-
- Riigikokku kandideeris 789 kandidaati. 9 üles seatud erakonna nimekirjas kandideeris 757 inimest ja 32 inimest kandideeris üksikkandidaadina.

-
-
- Kõige enam kogusid hääli Eesti Reformierakond, kes sai 164 255 häält (28,6%) ja Eesti Keskerakond, kes kogus 134 124 häält (23,3 %).

-
-
- Riigikokku saamiseks Riigikogu valimise seadusega ette nähtud viie protsendi künnise ületasid neli erakonda - Eesti Reformierakond, Eesti Keskerakond, Erakond Isamaa ja Res Publica Liit ning Sotsiaaldemokraatlik Erakond.

Mida tähendab võimude lahusus?

Traditsiooniliselt eristatakse kolme võimu: seadusandlik, täidesaatev ja kohtuvõim. Demokraatlikes riikides teostavad neid erinevad institutsioonid. Seadusandlusega tegeleb parlament, seaduste rakendamisega valitsus ning õigusemõistmisega kohus. Võimude lahususe nõue lähtub demokraatia põhivajadusest vältida võimutäiuse kogunemist ühe institutsiooni kätte.